

Bome Sanayi Ürünleri Dış Ticaret A.Ş. Genel Müdürü Gülşah Sönmez:

“Yerli Üreticiler Olarak Önemli Olan Doğru Alanlara Yönelmek”

Üretmiş olduğu Vücut dışı tıbbi tanı cihazları (tanı kitleri, sarfları ve cihazları) ile ülkemizin önemli bir ihtiyacını oluşturan ve ithal edilen ürünleri yerli üretimle karşılayan Bome Sanayi Ürünleri Dış Ticaret A.Ş. bu sayede Sağlık Bakanlığı'nın tarama hizmeti harcamalarında önemli düşüş sağlıyor. Firmanın faaliyet alanları ve pazarlama ağı hakkında Sağlık Dergisine konuşan Bome Sanayi Ürünleri Dış Ticaret A.Ş. Genel Müdürü Gülşah Sönmez, firmalarının yoğunlukla ulusal pazarda faaliyet göstermekte olduğunu kaydetti.

Gizem Çakırlar: Firmanız hakkında genel bir bilgi alabilir miyim? Hangi alanlarda faaliyet gösteriyor?

FİRMAMIZ DİYAGNOSTİK ALANDA FAALİYET GÖSTERMEKTEDİR

Gülşah Sönmez: Bome Sanayi Ürünleri Dış Ticaret A.Ş. 1989 yılında kurulmuş olan bir aile şirkettir. Kuruluşundan bugüne firmamız diyagnostik alanda faaliyet göstermektedir. 2004 yılında, çok önemli olduğunu düşündüğümüz bir kararla, bu alanda üretim yapmak hedefiyle Ankara Ostim Ivedik Organize Sanayi Bölgesi'nde bir üretim tesisi kurduk. Trimarıs markası ile; kansayım reaktifleri, klinik kimya kitleri, yenidoğan tarama testleri, iç kalite kontrol materyalleri gibi çeşitli IVD ürünlerin üretimini gerçekleştirmekteyiz.

Firmanızın pazarlama ağı hakkında bilgi verebilir misiniz? Hangi ülkelerde faaliyet gösteriyorsunuz ve Pazar payınızın durumu nedir? YENİDOĞAN TARAMA TESTLERİ ALANINDAKİ ÜRÜNLERİMİZ ULUSAL PAZARIN 90%'INA ULAŞIYOR

Firmamız, hâlihazırda yoğunlukla

ulusal pazarda faaliyet göstermektedir. Direkt satış ve bayi aracılığı ile satışlar gerçekleştirmektedir. Yenidoğan tarama testleri alanındaki ürünleri, ulusal pazarın 90%'ına ulaşılabilmektedir. Son senelerde Ankara Ticaret Odası'nın da destekleri ile uluslararası pazarda tanıtım faaliyetlerine başlamıştır. Irak, Suriye, Mısır ve Portekiz gibi ülkelere ihracat gerçekleştirmiştir.

Ürünlerinizi diğer benzer ürünlerden ayıran özellikler nelerdir?

KİT TEMİNİ VE TEKNİK DESTEK BAKIMINDAN DIŞA BAĞIMLILIK TOPLUM SAĞLIĞINI RİSKE ATAR

Vücut dışı tıbbi tanı cihazları (tanı kitleri, sarfları ve cihazları), sağlık alanının vazgeçilmez ihtiyacıdır. Tüm hastanelerde ve klinik laboratuvarlarda kullanılan ve ülkemizin önemli bir ihtiyacını oluşturan bu ürünler ülkemizde çoğunlukla ithal edilmektedir. Bu alanlarda yerli üretim maalesef yok denecek kadar azdır. Bizim üretmekte olduğumuz yenidoğan tarama testleri de, Türkiye'de ithal ürünler ile gerçekleştirilmekteydi. Yenidoğan taraması; yenidoğan bebeklerde tedavi edilebilir olan genetik, endokrinolojik, metabolik ve

hematolojik hastalıkların test edilme prosesidir. Tarama testleri, hastalıkların belirti ve bulgu vermeden belirlenmesini amaçlar. Hastalığın toplumda görülüyor olması, hastalığın zamanında tanımlandığı takdirde tedavi edilebilir olması, tedavi edilmediği takdirde ağır hasar yaratması, taranması gerekliliğini ortaya koyan nedenlerdir. Doğum sonrasında çok kısa bir süre içerisinde gerçekleştirilmesi gerekli olan bu önemli testlerde ülkemiz büyük ölçüde dışa bağımlı durumdaydı. Kit temini ve teknik destek bakımından dışa bağımlılık, tarama hizmetinin devamlılığını ve toplum sağlığını riske atmaktaydı. Firmamızın; uluslararası standartlara uygun olarak ürettiği ve CE belgesi aldığı tarama testleri; ulusal tarama programında muadil ithal ürünlerin yerine rutin olarak kullanılmaya başlanmış ve T.C. Sağlık Bakanlığı'nın tarama hizmeti harcamalarında önemli düşüş sağlamıştır.

Diğer önemli ürün grubumuz olan kalite kontrol materyalleri alanında ise, dünya üzerinde çok az sayıda üretici mevcut olup; bu ürünler, ülkemizde son yıllarda önemi hızla artmakta olan sağlıkta toplam kalite yönetimi kapsamında önemli ürünlerdir. Klinik laboratuvarlarda güven-

Devamı

nilir sonuç almak ve hataları minimize etmek; toplam kalite yönetiminin etkinliği ile mümkündür. Toplam kalite yönetiminin analitik aşamasındaki en önemli süreçler; birbirini tamamlayan iç kalite kontrol (İKK) ve dış kalite değerlendirmedir (DKD). Temel olarak iki programda kullanılan materyal aynı nitelikte olup, program işleyişi olarak farklılık göstermektedir. Yani, üretmekte olduğumuz kalite kontrol materyalleri her iki amaca yönelik olarak kullanılabilir. Kalite kontrol materyallerinde, ürün çeşitliliği oldukça önemli olup, firmamız bu alanda hâlihazırda klinik kimya iç kalite kontrollerini ve HbA1c testi için iç kalite kontrollerin üretimini gerçekleştirmektedir. Proje ön çalışmalarında yaptığımız araştırmalarda, ülkemizde mevcut kullanılan bazı iç ve dış kalite kontrol materyallerinde; sulandırma işleminden sonra optik bulanıklık, kısa dönem stabilitesinde problem, komutabilite sorunu ve Türkiye’de kullanılan test metodlarına ve referans aralıklarına uyum sorunu tespit edilmiştir. Biz, özellikle bu konular üzerinde yoğun bir şekilde çalışarak yüksek performanslı bir ürün ortaya koyduğumuzu düşünmekteyiz.

AR-GE faaliyetleriniz hakkında bilgi verebilir misiniz?

Devlet desteğinden de istifade ederek, RÖportaj / Gizem Çakırlar

tanı amaçlı immün kit geliştirebilmek için gerekli teknik altyapıya sahip bilim insanları istihdam edebildik ve firmamızın Ar-Ge altyapısını oluşturduk. Üniversite-sanayi işbirlikleri tesis ettik ve firmamızda Ar-Ge kültürünün yaygınlaştırılmasını sağlamaya çalıştık. Ar-Ge departmanımızda çalışan arkadaşlarımız, yüksek özveri ve heyecanla çalıştılar ve konusunda uzman danışmanların yönlendirmesi ile projeleri başarıyla sonuçlandırdılar. Hedefimiz, yenidoğan tarama testleri ve kalite kontrol materyalleri alanında ürün ve test metodu çeşitliliğimizi arttırmak.. Ar-Ge departmanımız bu iki alana yönelik yeni projeler üzerinde çalışmalarına devam ediyor.

Üretici olarak Türkiye’de karşılaştığınız zorluklar var mı?

DENEYİMLİ İNSAN KAYNAĞI BULMAK OLDUKÇA ZOR

Türkiye’de çok ciddi Ar-Ge destekleri var. Bence dünyanın birçok ülkesine kıyasla çok daha fazla destek mevcut üretici firmalar için. Ancak üretici sayısı oldukça az olduğu için ve üreticilerin ihtiyaçları yeni şekillenmeye başladığı için; ilgili düzenlemeler, kural ve yöntemler henüz oluşmamış durumda ve dolayısıyla izinler vb. bürokratik işlemler beklenenden daha uzun sürebiliyor. Ancak üretici sayısı

ve üretim faaliyetleri arttıkça tüm ilgili kurum ve kuruluşlarda da daha fazla farkındalık oluşacaktır yerli üretim konusunda.

Bizim tecrübe ettiğimiz zorluk, üretimde ölçeklendirme aşamalarında oldu çoğunlukla. Bu alanda deneyimli insan kaynağı bulmak oldukça zor. Vücut dışı tıbbi tanı cihazları üretimi konusunda deneyim oldukça az ülke genelinde, bu da üretim süreçlerinde karşınıza çıkan problemleri çok daha yavaş ve deneme yanılmalarla çözmenizi gerektiriyor.

Türkiye’deki tıbbi cihaz sektörüne genel bakış açınız nasıl? Yerli ürün kullanımının azlığı konusunda ne düşünüyorsunuz?

KULLANICILAR VE SANAYİNİN BİRLİKTE HEDEF ALANLARI BELİRLEMESİ GEREKİYOR

Bizim faaliyet alanımız olan vücut dışı tıbbi tanı cihazları alanındaki üreticiler genellikle çok uluslu firmalar ve bu firmalar üretim faaliyetlerine çok seneler önce başlamış büyük firmalar. Bizim Bome olarak üretim tecrübemiz 10 sene, 10 senelik tecrübe üretim faaliyetlerinde aslında oldukça kısa bir süre bu firmalar ile kıyaslandığında. Yerli üreticiler olarak bence önemli olan, doğru alanlara yönelmek çünkü çok uluslu büyük firmaların çok güçlü olduğu alanlarda onlarla rekabet etmek oldukça zor olabilir. Projelere başlarken, hangi ürün gruplarında boşluklar olduğunu ve hangi alanlara yönelmek gerektiğini iyi analiz etmemiz gerekli diye düşünüyorum. Burada kullanıcıların görüşleri çok belirleyici. Kullanıcılar ve sanayinin birlikte hedef alanları belirlemesi gerekiyor, mümkünse bu amaca yönelik çalışma grupları düzenlenmesi çok faydalı olabilir. Bu yolla, üretim yapmak isteyen firmalar doğru projelere yönelmiş olur ve ticari ürünlere dönüşen projelerin sayısı artar diye düşünüyorum.